

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA POSAVSKA
OPĆINA ODŽAK
OPĆINSKI NAČELNIK
Broj : 01 -02-1687/16**

**DOKUMENT OKVIRNOG PRORAČUNA
OPĆINE ODŽAK ZA PERIOD 2017.-2019. GODINA**

Odžak, lipanj /juni 2016. godine

Obrađivač:
Služba za nabavku i zaštitu
sredstava i resursa

Dokument okvirnog proračuna/budžeta općine Odžak za period 2017.-2019. godine sadrži pet poglavlja:

- Poglavlje 1: Uvod u Dokumenat okvirnog proračuna za period 2017. - 2019. godina
- Poglavlje 2: Srednjoročna makroekonomска prognoza u BiH i makroekonomski pokazatelji u Posavskoj županiji
- Poglavlje 3: Srednjoročna fiskalna strategija i prognoze direktnih i indirektnih poreza
- Poglavlje 4: Upravljanje javnom potrošnjom,
- Poglavlje 5: Proračunski prioriteti za period 2017.-2019. godina

Poglavlje 1: Uvod u Dokument okvirnog proračuna za period 2017.-2019. godina

U skladu sa Zakonom o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 102/13, 9/14 , 13/14, 8/15 i 102/15) izrađen je Dokument okvirnog proračuna (DOP) koji je dio pristupa srednjoročnog okvira rashoda za period 2017.-2019. godina. Cilj DOP-a je da pomogne da se razvije kvalitetniji strateški osnov za srednjoročno planiranje proračuna i godišnji proračun, uključujući bolje povezivanje raspodjele resursa sa prioritetima politika navedenim u razvojnim strategijama, odnosno prioritetnih politika utvrđenih u Strategiji razvoja općine Odžak.

Ključni cilj Dokumenta okvirnog proračuna je postaviti makroekonomske, fiskalne i sektorske (razvojne) politike u središte procesa planiranja i izrade proračuna, imajući u vidu da je godišnji proračun jedan od osnovnih instrumenata kojima će se realizirati ekonomski i socijalni prioriteti . Dokument okvirnog proračuna treba da predstavlja stratešku osnovu za proces izrade godišnjeg proračuna.

Temelji za izradu proračuna zasnivaju se na procjeni gospodarskog razvoja, potrebama socijalnoga sektora, makroekonomskih pokazatelja, te procjeni prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog proračuna.

Izrada Dokumenta okvirnog proračuna za trogodišnji period postala je uobičajena praksa na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini . Budući da se temelji na politikama i prioritetima Općinskog načelnika kao nositelja izvršne vlasti, DOP je koristan instrument u stvaranju kvalitetnijeg strateškog osnova za raspodjelu proračunskih sredstava.

Dokument okvirnog proračuna za period 2017.-2019. izlaže fiskalnu strategiju i proračunske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije stratešku osnovu za pripremu proračuna.

Jedan od bitnih ciljeva DOP-a je da osigura sveobuhvatan i konsolidiran okvir planiranja rashoda i izdataka na razini cijele Županije Posavske, čime je osigurano objedinjavanje podataka o fiskalnom stanju Županije Posavske, te općina u njezinom sastavu, kao i izvanproračunskih fondova.

Ovaj dokument je urađen na bazi Projekcija prihoda od indirektnih i direktnih poreza općina Posavske županije za 2016. godinu i projekcije za period 2017.-2019 , akta Direkcije za ekonomsko planiranje BiH, Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja za I-II 2016.godine.

Služba za nabavku i zaštitu sredstava i resursa predlaže Općinskom načelniku da razmotri i usvoji DOP općine Odžak za period 2017.-2019. godina, kao temelj za pripremu, planiranje i izradu proračuna i financijskih planova u nastupajućem periodu.

Poglavlje 2: Srednjoročna makroekonomska prognoza u BiH i makroekonomski pokazatelji u Posavskoj županiji

2. 1. Srednjoročna makroekonomska prognoza i pretpostavke u BiH

Srednjoročna makroekonomska prognoza obuhvaća analizu makroekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini koje je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP) , makroekonomska prognoza Federalnog zavoda za programiranje razvoja , Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje (OMA), podataka Agencije za statistiku, i ostalih relevantnih institucija.

Usporavanje pozitivnih kretanja makroekonomskih pokazatelja u eurozoni koje su obilježile 2012. i 2013. godinu, naročito u razvijenim zemljama Evrope, Njemačkoj i Austriji, koje su značajni vanjskotrgovinski partneri BiH i Federacije BiH, uticalo je i na kretanja u Federaciji BiH i Bosni i Hercegovini u cjelini.

Prema podacima zavoda za statistiku zemalja u regionu i podacima iz izvještaja Evropske komisije iz februara 2016. godine, u eurozoni je u 2015. godini, zabilježen blagi rast realnog BDP-a u procentu od 1,6%. Doprinos domaće potražnje u EU je bio nešto veći u 2015. godini u odnosu na ranije godine, što je rezultiralo opadanjem stope nezaposlenosti sa 11,6% u 2014. godini na 11,0% u 2015. godini.

Nakon pozitivnih makroekonomskih dešavanja koja su dovela do povoljnijeg vanjskog okruženja, prestanka pada investicija, te postepenog rasta zaposlenosti nakon višegodišnjeg realnog rasta izvoza od preko 5% u prosjeku, očekuje se da bi ekonomski rast u 2016. godini trebao biti nešto brži u odnosu na 2015. godinu sa realnom stopom od 3,2%.

U 2017. godini očekuje povećanje na stopu od 3,5%. Projekcije za 2018.-2019.g podrazumijevaju nastavak postepenog poboljšanja u okruženju koje bi trebalo dodatno ojačati rast investicija. Postepeno jačanje investicija bi uz neznatan doprinos vanjske trgovine trebalo dovesti do daljnog jačanja ekonomskog rasta na stopu od 3,7% u 2018., te 3,8% u 2019. godini.

U Bosni i Hercegovini se pored prerađivačke industrije, tokom 2016. godine očekuje i značajniji doprinos energetskog sektora koji čini 1/3 ukupne industrijske proizvodnje u BiH. Pod pretpostavkom nastavka pozitivnog trenda u eksternom okruženju uz dodatni doprinos internih dešavanja tokom 2016. godine, u BiH se može očekivati solidan rast industrijske proizvodnje od oko 4%.

U periodu 2017.-2019. godine pored nastavaka pozitivnih eksternih dinamika očekuje se i sve utjecajniji značaj internih dinamika kroz strukturalne reforme koje bi trebale biti u funkciji jačanja ukupne industrijske proizvodnje u BiH. Također se očekuje da energetski sektor, koji je u prethodnom periodu bio jedan od nosilaca industrijske proizvodnje nastavi pozitivan trend rasta proizvodnje i dodatno osnaži industrijsku proizvodnju u BiH navedenom periodu.

Prema projekcijama DEP-a ovo bi trebalo rezultirati godišnjim povećanjem industrijske proizvodnje u BiH od preko 5% za svaku godinu.

U 2015. godini u FBiH ostvaren je rast fizičkog obima industrijske proizvodnje po stopi od 2,2%.

Učešće fizičkog obima industrijske proizvodnje u Posavskom kantonu u industrijskoj proizvodnji Federacije BiH iznosi 1,0%, dok je u ovom kantonu ostvaren rast fizičkog obima industrijske proizvodnje po stopi od 1,5%.

Direkcija za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine je za period 2017.-2019.g uradila pregled predviđanja najznačajnijih ekonomskih kretanja na osnovu kretanja ekonomskih trendova BiH uzimajući u obzir međunarodne faktore koji utiču na ekonomski razvoj naše zemlje.

Makroekonomski pokazatelji za BiH za period 2014-2019.godine

(Tabela 1)

5

Indikator	Zvanični	P R O J E K C I J E				
	podaci					
	2015	2016	2017	2018	2019	
Nominalni BDP u mil KM	29.277	30.302	31.631	33.229	34.897	
Realni rast u %	3,8	3,5	4,5	5,1	5	
BDP deflator (prethodna godina = 100)	101,1	100,3	100,8	101,3	101,2	
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	28.954	30.224	31.373	32.804	34.492	
Realni rast u %	2,6	3,2	3,5	3,7	3,8	
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena	1	0	1,2	1,3	1,4	
Potrošnja u mil KM	29.748	30.297	31.298	32.345	33.405	
Realni rast u %	1,4	1,8	2,0	2,0	1,9	
Vladina potrošnja u mil KM	6.187	6.311	6.500	6.695	6.896	
Realni rast u %	1	1,2	1,5	1,8	1,5	
Privatna potrošnja u mil KM	23.561	23.986	24.798	25.648	26.510	
Realni rast u %	1,5	2	2,2	2,1	2	
Vladine investicije u mil KM	5.041	5.418	5.906	6.425	7.046	
Realni rast u %	-1,7	6,9	8,6	8,4	9,2	
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	5.250	5.627	6.053	6.557	7.164	
Realni rast u %	-0,4	6,5	7,1	7,9	8,7	
Vladine investicije u mil KM	1.244	1.401	1.573	1.763	1.987	
Realni rast u %	6,8	11,7	10,6	10,8	11	
Privatne investicije u mil KM	4.006	4.226	4.480	4.793	5.177	
Realni rast u %	-2,5	4,9	5,9	6,9	7,9	
Uvoz (robe i usluge) u mil.KM	15.311	15.846	16.769	17.615	18.576	
Nominalni rast u %	-1,5	3,5	5,8	5	5,5	
Realni rast u %	0,5	3,5	3,8	3,5	3,4	
Izvoz (robe i usluge) u mil.KM	9.799	10.434	11.196	12.075	13.022	
Nominalni rast u %	5,9	6,5	7,3	7,8	7,8	
Realni rast u %	5,5	6	5,7	5,6	5,5	
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.480	-1.318	-1.485	-1.467		
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-5,1	-4,4	-4,7	-4,4	-4,4	

Izvor podataka Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), april 2016.godine

Prema podacima i projekcijama DEP-a i Federalnog ministarstva finansija (tabela 1) može se vidjeti da se između 2014. i 2015. godine u BiH desio rast nominalnog BDP-a od 3,7% (sa 0,1% na 3,8%), dok se u 2015. i 2016. godini očekuju stope rasta kao u godinama prije ekonomske krize.

Tokom 2016. godine u BiH se očekuje rast BDP-a od 3,2%, investicija od 6,9% i rast industrijske proizvodnje od oko 4%, što bi trebalo rezultirati intenziviranjem ukupne vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom.

Tako se prema projekcijama DEP-a u BiH očekuje realno povećanje ukupnog bosansko hercegovačkog uvoza od 3,5%, pri čemu bi očekivani uvoz roba porastao za 3,5%, a uvoz usluga za 3%. Ovo bi rezultiralo umjerenim smanjenjem vanjskotrgovinskog deficit-a od 1%, a ukupna pokrivenost uvoza izvozom bila poboljšana i na kraju 2016. godine iznosila bi oko 65%.

Za period 2017. -2019. godine u Bosni i Hercegovini se predviđa dodatna normalizacija ekonomske prilike i sigurniji ekonomski oporavak praćen višim stopama rasta BDP-a od preko 3,5%. Prema projekcijama DEP-a, do kraja posmatranog perioda očekuje se povećanje udjela izvoza u BDP-a na nivo od 37,3%, dok bi se udio uvoza u okviru BDP-a zadžao na postojećem nivou od oko 53%, a ukupna pokrivenost uvoza izvozom zaključno sa 2019. godinom bi mogla iznositi oko 70%.

2.2. Makroekonomski pokazatelji u Posavskoj županiji

Županija Posavska se prostire na 324,60 km², podijeljeno na tri općine (Domaljevac –Šamac, Odžak i Orašje), što čini 1,2% ukupnog područja Federacije. U 34 naseljena mjesta na području Županije Posavske gustoća naseljenosti je 118,2 stanovnika po km², dok je na području Federacije gustoća naseljenosti 89,5.

Po popisu iz 1991. godine Županija Posavska je imala 63.625 stanovnika, dok se sada vodi da ima 38.375 stanovnika i iz godine u godinu broj istih se stalno smanjuje.

Općina Odžak je prema popisu iz 1991. godine imala 28.006 stanovnika, dok se sada evidentira da ima 14.972 prisutnih stanovnika.

Prema podacima Federalnog zavoda za programiranje razvoja Posavski kantoni imaju stopu razvijenosti od 51,2 indeksa u odnosu na Federaciju BiH i zadnji je po razvijenosti na nivou FBiH.

Općina Odžak ima indeks razvijenosti 46 u odnosu na FBiH i nalazi se na 68. mjestu po razvijenosti od 79 općina u Federaciji BiH. Prema istom izvoru općina Odžak od 14.972 stanovnika ima 10.051 radno sposobnog stanovništva ili 67,10%, od čega je zaposleno 2.212 ili 22 %.

2.2.1. Industrijska proizvodnja

U 2015. godini u FBiH ostvaren je rast fizičkog obima industrijske proizvodnje po stopi od 2,2%. Učešće fizičkog obima industrijske proizvodnje u Posavskom kantonu u industrijskoj proizvodnji Federacije BiH iznosi 1,0%, dok je u ovom kantonu ostvaren rast fizičkog obima industrijske proizvodnje po stopi od 1,5%.

Indeksi industrijske proizvodnje prema GIG; KD BiH 2010 POK 2015

(tabela 2)

	2015 /2014	
	Federacija BiH	Županija Posavska
INDUSTRIJA – UKUPNO	102,2	101,5
PREMA GLAVNIM INDUSTRIJSKIM GRUPACIJAMA		
Intermedijarni proizvodi	107,2	105,4
Kapitalni proizvodi	99,0	120,0
Trajni proizvodi za široku potrošnju	96,4	121,5
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	103,0	92,0
PREMA PODRUČJIMA I OBLASTIMA KD-a		
Prerađivačka industrija	104,2	101,4

Izvor: (Federalni zavod za statistiku, 2016) Obrada podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja

2.2.2. Vanjskotrgovinska razmjena

U 2015. godini u Federaciji BiH ostvaren je izvoz u ukupnom iznosu od 6.142 mil. KM što je za 6,3% više u odnosu na izvoz u 2014. godini, dok u Posavskoj županiji izvoz iznosi 100 mil KM ili 9,5% više u odnosu na 2014. godinu.

Izvoz Posavske županije učestvuje u ukupnom izvozu FBiH sa 1,6%.

Povećanje izvoza zabilježeno je u općinama Odžak za 30,8% i Domaljevac Šamac za 25,0%, dok je smanjenje izvoza zabilježeno samo u općini Orašje za 11,9% u odnosu na prethodnu godinu.

U 2015. godini u Federaciji BiH ostvaren je uvoz u ukupnom iznosu od 10.678 mil. KM što je za 3,1% više u odnosu na 2014. godinu, dok u Posavskoj županiji uvoz iznosi 152 mil. KM ili 17,3 % više u odnosu na 2014. godinu.

Uvoz Posavske županije u ukupnom uvozu FBiH učestvuje sa 1,6%.

Povećanje uvoza zabilježeno je u svim općinama Posavske županije, a najviše u Orašju za 21,3% u odnosu na prethodnu godinu.

Procenat pokrivenosti uvoza izvozom u 2015. godini u FBiH iznosi 57,5 %, a u Posavskoj županiji 65,5%.

IZVOZ, UVOZ I TRGOVINSKI BILANS ROBA PO OPĆINAMA POŽ

(tabela 3)

Vanjskotrgovinska razmjena u županiji u mil. KM			
Općina	Vrijednost Uvoz	Vrijednost Izvoz	trgovinska bilanca
1	2	3	4
Domaljevac-Šamac	10	1	-9
Odžak	68	59	-9
Orašje	74	40	-34

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje, 2016

Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

2.2.3. Broj registrovanih poslovnih subjekata po općinama u ŽP

(tabela br. 4)

Općina	Poslovni subjekti Pravna lica	Poslovni subjekti Fizička lica	Federacija BiH =100	
			Pravna lica	% Fiz.lica
1	2	3	4	5
Domaljevac-Šamac	116	29	0,21	0,06
Odžak	400	260	0,73	0,52
Orašje	496	257	0,91	0,52
Posavska županija	1.012	546	1,90	1,10
Federacija BiH	54.436	49.630	100,00	100,00

Izvor: (Federalni zavod za statistiku, 2016

Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

Prema statističkim podacima ukupan broj poslovnih subjekata u FBiH na dan 31.12.2015. godine iznosi 103.066, što je više za 1,6 % u odnosu na prethodnu godinu. Ukupan broj poslovnih subjekata u POK iznosi 1.558 i viši je za 5 ili 0,3% u odnosu na prethodnu godinu. Broj poslovnih subjekata u POK učestvuje u ukupnom broju poslovnih subjekata u Federaciji BiH sa 1,5%.

Registrovan broj pravnih lica u FBiH iznosi 54.436, što je više za 3,0% u odnosu na prethodnu godinu, dok u POK broj pravnih lica iznosi 1.012, što je u odnosu na prethodnu godinu ostalo nepromjenjeno. Broj registrovanih pravnih osoba u POK učestvuje u ukupnom broju registrovanih pravnih osoba u Federaciji BiH sa 1,9%.

Broj registrovanih fizičkih lica – obrtnika sa stanjem na dan 31.12.2015. godine iznosi 49.630 u FBiH, što je više za 0,1% u odnosu na prethodnu godinu, dok u POK broj registrovanih obrtnika iznosi 546 što je više za 5 ili 0,9% u odnosu na 2014. godinu. Broj registrovanih fizičkih lica-obrtnika u POK učestvuje u ukupnom broju registrovanih fizičkih lica-obrtnika u Federaciji BiH sa 1,1%.

2.2.4. Zaposlenost, nezaposlenost i plaće

Prosječan broj zaposlenih i radno sposobno stanovništvo po općinama POŽ u 2015.g. (tab.5)

Općina	Broj stanovnika	Broj zaposlenih	Radno sposobno stanovniš.	Stupanj zaposlenosti	Stupanj aktivnosti
1	2	3	4	5	6
Orašje	18.988	3.111	13.380	23,3	44,1
Domaljevac-Šamac	4.415	438	3.245	13,5	26,5
Odžak	14.972	2.212	10.051	22,0	44,4
Žup.Posavska	38. 375	5.761	26.676	21,6	
Federacija BiH	2.334.348	450.121	1.611.611	27,9	

Izvor: (Federalni zavod za statistiku, 2015) (Federalni zavod za statistiku, 2016)

Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

U 2015. godini u FBiH ostvaren je prosječan broj zaposlenih u iznosu od 450.121, što je u odnosu na isti period prethodne godine više za 1,5% ili 6.534. U Posavskoj Županiji zaposlenost iznosi 5.761 što je u odnosu na prethodnu godinu više za 101 ili 1,8%. Broj zaposlenih u Posavskoj županiji učestvuje u ukupnom broju zaposlenih FBiH sa 1,3%.

Povećanje broja zaposlenih zabilježeno je u svim općinama ove županije, najviše u općini Domaljevac Šamac za 3,5% u odnosu na prethodnu godinu.

Stepen registrovane zaposlenosti u Posavskoj županiji po EU metodologiji, tačnije po metodologiji Međunarodne organizacije rada (ILO) - (broj zaposlenih u odnosu na radno sposobno stanovništvo) iznosi 21,6 % što je u odnosu na prethodnu godinu više za 2,6%.

2.2.5. Stupanj nezaposlenosti, radna snaga i broj nezaposlenih po općinama Županije Posavske 2015.g. (tab.6)

Općina	Broj nezaposlenih	Broj zaposlenih	Radna snaga	Stupanj nezaposlenosti u %
1	2	3	4	5
Orašje	2.792	3.111	5.903	47,3
Domaljevac Šamac	423	438	861	49,1
Odžak	2.250	2.212	4.462	50,4
Žup. Posavska	5.465	5.761	11.226	48,68
Federacija BiH	389.865	450.121	839.986	46,41

Izvor: (Federalni zavod za statistiku, 2015) (Federalni zavod za statistiku, 2016)

Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

Registrovan broj nezaposlenih u FBiH sa stanjem na dan 31.12.2015. godine iznosi 389.865 što je manje za 0,6% u odnosu na 2014. godinu. Registrovana nezaposlenost u Posavskoj županiji u 2015. godini na kraju decembra iznosi 5.465 lica koja traže zaposlenje, što je za 2,0% manje u odnosu na prethodnu godinu. Broj nezaposlenih u ukupnom broju nezaposlenih u FBiH iznosi 1,4%.

Najveći broj nezaposlenih lica registriran je u općini Orašje (0,7% od ukupnog broja nezaposlenih u FBiH), dok je najmanji broj nezaposlenih u općini Domaljevac Šamac (0,1% od ukupnog broja nezaposlenih u FBiH).

Smanjenje broja nezaposlenih zabilježeno je u svim općinama ovog kantona a najviše u općini Domaljevac Šamac za 10% u odnosu na prethodnu godinu.

Stepen nezaposlenosti, prema registrovanim podacima, u odnosu na radnu snagu u FBiH u 2015. godini iznosi 46,4%, a u Posavskoj Županiji 48,7%.

2.2.6 . Prosječne neto plaće u Županiji Posavskoj u 2015.godini

(Tab. 7)

Općina	Prosječna neto plaća u KM	Federacija BiH =100 %
Domaljevac - Šamac	575	69,20
Odžak	594	71,50
Orašje	807	97,20
Posavska Županija	711	85,66
Federacija BiH	830	100,00

Izvor: (Federalni zavod za statistiku, 2015) (Federalni zavod za statistiku, 2016)

Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

U 2015. godini u FBiH prosječna mjesecna isplaćena neto plaća iznosi 830 KM ili 0,3% manje u odnosu na prethodnu godinu. U POK prosječna plaća iznosi 711 KM što je više za 2,6% u odnosu na 2014. godinu i što je 85,6% od prosjeka FBiH.

Povećanje prosječne mjesecne plaće zabilježeno je u svim općinama, najviše u Odžaku za 4,0% a najmanje u Orašju za 2,1% u odnosu na prethodnu godinu.

Poglavlje 3: Srednjoročna fiskalna strategija i prognoze direktnih i indirektnih poreza

Fiskalna strategija kao dio opće ekonomске politike, predstavlja skup fiskalnih instrumenata, javnih rashoda i prihoda, koji se koriste radi ostvarivanja ciljeva ekonomске politike. Globalno gledajući uvjeti koji vladaju u oblasti ekonomije, primarno se odražavaju i u oblasti javnih financija. Posljednjih godina, u Federaciji BiH su se desili bitni pomaci u pogledu upravljanja javnim financijama. Poboljšan je način pripreme federalnog proračuna, informacije o javnim financijama su detaljnije i dostupnije javnosti, uveden je trezorski način poslovanja. Reformom poreza učinjeni su značajni pomaci na stvaranju jedinstvenog ekonomskog prostora, posebno uvođenjem jedinstvenog sustava neizravnih oporezivanja sa stvaranjem jedinstvene administracije Uprave za neizravno oporezivanje u BiH.

U ovom poglavlju su izložene projekcije prihoda koje se očekuju za finansiranje javne potrošnje u toku srednjoročnog perioda, a na osnovu projiciranih makroekonomskih pokazatelja i postojećih poreznih politika.

Prioriteti u oblasti porezne politike i javnih prihoda za period 2017. – 2019. godina bit će orijentisani na nastavku aktivnosti predlaganja zakonskih rješenja radi osiguranja ambijenta za privredni rast društva, stabilnih i predvidivih uslova poslovanja i jačanje prihodovne strane budžeta svih nivoa vlasti uz poboljšanje naplate javnih prihoda kao osnovnog agregata za planiranje razvojnih, socijalnih i drugih društvenih potreba i obaveza.

U oblasti javnih prihoda kontinuirano se provode i aktivnosti na sagledavanju zakonskih rješenja pripadnosti i raspodjele javnih prihoda u Federaciji BiH, sa posebnim naglaskom na davanje prijedloga za poboljšanje postojećeg vertikalnog i horizontalnog izjednačavanja sistema raspodjele prihoda od indirektnih poreza, što je ujedno i osnov za pripremu novog Zakona o pripadnosti javnih prihoda.

Takođe, radi se na uspostavi razmjene podataka o uplaćenim javnim prihodima na teritoriji Federacije BiH između Federalnog ministarstva finansija i Porezne uprave FBiH. Tehnička pomoć za realizaciju navedenog pružena je od strane USAID-ovog projekta „FAR“ izradom Modela za izvještavanje, koji će Federalnom ministarstvu finansija obezbjediti pristup i pregled svih uplata javnih prihoda u FBiH i poslužiti kao osnov za unapređenje procesa izvještavanja, analizu fiskalne politike, kao i podloga za izmjenu zakonske regulative u oblasti javnih prihoda.

Radi poboljšanja trenutnog fiskalnog izvještavanja između entiteta i županija radi se na implementaciji projekta izgradnje Jedinstvene baze podataka javnih prihoda, koji će poslužiti kao podloga za pojednostavljenje plaćanja, što je u skladu sa potpisanim Memorandumom o razumijevanju između Američke agencije za međunarodni razvoj u Bosni i Hercegovini (USAID) i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, uz obezbeđenje informatičke opreme za korisnike.

U ovom periodu očekuje se konačna implementacija projekta mehanizma razmjene podataka o poreznim obveznicima između četiri porezne uprave (UINO, PU FBiH, PURS i PUBD) koji je uspostavljen uz pomoć MMF-a, odnosno potpuna uspostava informacionog sistema na način da svaka porezna uprava ima elektronski pristup informacijama koje se odnose konkretno na porezne obveznike, a koji se nalaze u drugim upravama.

Takođe, u cilju izvršavanja efikasnijeg prikupljanja javnih prihoda i prateći izmjene Zakona koji regulišu direktne poreze, administrativne takse i ostale javne prihode, a u cilju smanjenja sive ekonomije i rada na crno predlaže se novi Opći porezni zakon i Zakon o Poreznoj upravi, sa harmoniziranim rješenjima koji su u primjeni u Republici Srbkoj, posebno sa aspekta poreznih procedura i postupaka.

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Najveći rizik po projekcije date u ovom dokumentu je neuspjeh u ispunjavanju ciljeva privrednog rasta. Administracija poreskog sistema također predstavlja rizik po projekcije prihoda. Poreski prihodi zavise od unapređenja poreske discipline. U tom pravcu Uprava za indirektno oporezivanje je uvela seriju koraka, koja uključuje unapređenje operativne procedure, revizije, inspekciju i sl., a sve sa ciljem unapređenja poreske administracije u sistemu indirektnog oporezivanja.

Prihodi prikupljeni po osnovu indirektnih poreza (PDV-a, carinskih dadžbina i akciznih dažbina) se uplaćuju na Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje nakon čega se raspodjeljuju slijedećim redom:

1. Otplata vanjskog duga,
2. Raspodjela na račun rezervi,
3. Raspodjela sredstava za potrebno finansiranje institucija BiH,
4. Raspodjela prihoda između entiteta i Brčko Distrikta.

Nakon raspodjele sredstava za otplatu vanjskog duga, preostalo se raspodjeljuje između entiteta i nižih nivoa vlasti.

U skladu sa Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH („Službene novine FBiH“ broj 22/06, 43/08, 22/09) prihodi sa Jedinstvenog računa se dijele kako slijedi:

1. Finansiranje funkcija Federacije 36,20 %
2. Finansiranje funkcija kantona 51,48 %
3. Finansiranje funkcija jedinica lokalne samouprave 8,42 %
4. Direkcija za ceste 3,90 %

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH je detaljno regulirana raspodjela prihoda od indirektnih poreza između Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcija za ceste, te puna primjena modela raspodjele prihoda po osnovu indirektnih poreza između svih nivoa vlasti u Federaciji BiH na osnovu propisane formule sa utvrđenim kriterijima iz Zakona o pripadnosti javnih prihoda, koja je i korištena prilikom izrade projekcija za ove nivoe vlasti.

3.1. Projekcija prihoda od neizravnih poreza

PRETPOSTAVKE

Projekcije prihoda od neizravnih poreza za razdoblje 2016-2019 sastoje se od osnovnog i programskog scenarija projekcija.

Osnovni scenario projekcija prihoda temelji se na sljedećim pretpostavkama :

- Prognozama makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) za razdoblje 2016-2019 (ožujak 2016);
- nastavku harmonizacije trošarina na cigarete sa standardima EU i primjenu nove politike oporezivanja duhana (1);
- Efektima primjene Sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA (2) u razdoblju 2016-2017;
- Tekućim trendovima u naplati prihoda od neizravnih poreza.

Politika trošarina na duhan u 2016.godini utvrđena je Zakonom o trošarinama i Odlukom (3) Upravnog odbora UNO. Politika trošarina na duhan u razdoblju 2017-2019 podrazumjeva kontinuirano godišnje povećanje specifične trošarine na cigarete u visini od 0,15 KM/paklici, utvrđivanje minimalne trošarine na cigarete (Minimalno 60% prosječne ponderirane cijene cigareta) i usklađivanje specifične trošarine na rezani duhan sa trošarinom na cigarete (minimalno 80% minimalne trošarine na cigarete).

Programski scenario projekcija prihoda polazi od sljedećih izmjena politika oporezivanja trošarinom/putarinom (4)

- Povećanje trošarina na derivate nafte (dizela, benzina, lož-ulja, kerozina) za 0,15 KM/l;
- Uvođenje trošarine na biodizel u visini od 0,45 KM/l;
- Uvođenje putarine od 0,25 KM/l na tečni naftni plin;
- Transformacija putarine od 0,15 KM/l iz proračunskog prihoda u namjenski prihod direkcija za ceste i autoceste;
- uvođenje posebne trošarine kao namjenskog prihoda fondova zdravstvenog osiguranja u BiH za sljedeće proizvode :
  - Pivo - 0,15 KM/l
  - Bezalkoholna pića - 0,15 KM/l
  - Alkohol – 5 KM/l apsolutnog alkohola
  - Alkoholna pića – 5 KM/l apsolutnog alkohola

1) Nova politika je u primjeni od 01.08.2014. („Službeni glasnik BiH“ br. 49/14

2) „Službeni glasnik BiH – međunarodni ugovori“ br. 18/14.

3) Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne trošarine na cigarete i iznos trošarine na duhan za pušenje za 2016.godinu (Službeni glasnik BiH br. 94/2015).

4) Izmjene Zakona o trošarinama u BiH, koje je usvojio Upravni odbor UNO u ožujku 2016., prosljedene su u dalju proceduru u travnju 2016.- Voćna prirodna rakija – 2,5 KM/l apsolutnog alkohola.

REVIDIRANE PROJEKCIJE PRIHODA OD NEIZRAVNIH POREZA ZA PERIOD 2015- 2018
(tabela 8)

Vrsta prihoda (neto)	U milionima KM					Projektirana stopa rasta			
	Izvršenje		Projekcija			2016	2015	2016	2017
2018	2015	2016	2017	2018	2019				
PDV	3.255,9	3.375,9	3.490,2	3.610,0	3.731,2	3,7%	3,4%	3,4%	3,4%
Trošarine	1.408,1	1.464,5	1.504,2	1.545,1	1.583,0	4,0%	2,7%	2,7%	2,5%
Carine	239,9	240,8	252,6	264,6	278,4	0,4%	4,9%	4,8%	5,2%
Cestarina	319,8	335,5	342,9	350,1	357,1	4,9%	2,2%	2,1%	2,0%
<u>Ostalo</u>	<u>35,1</u>	<u>29,2</u>	<u>29,4</u>	<u>29,6</u>	<u>29,8</u>	<u>-16,8%</u>	<u>0,7%</u>	<u>0,7%</u>	<u>0,7%</u>
UKUPNO	5.258,7	5.446,0	5.619,4	5.799,4	5.979,5	3,6%	3,2%	3,2%	3,1%
Cestarina (0,10 Km/l)	-127,6	-134,2	-137,2	-140,0	-142,8	5,2%	2,2%	2,1%	2,0%
SREDSTVA									
ZA RASPODJELU	5.131,1	5.311,8	5.482,2	5.659,3	5.836,7	3,5%	3,2%	3,2%	3,1%

Izvor : Odjeljenje za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje (OMA), Bilten 130/131, svibanj/lipanj 2016

Projekcije za 2016

Na osnovu trendova naplate prihoda, godišnjih makroekonomskih projekcija i procjena efekata izmjene Zakona o trošarinama i primjene Sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA, projektirana neto naplata prihoda od neizravnih poreza za 2016.godinu iznosi 5.446,0 mil KM što je za 3,6% više nego u 2015.godini.

Projekcije za 2017-2019

Projektirane stope rasta prihoda od neizravnih poreza za 2017., 2018., i 2019. godinu iznosi 3,2%, 3,2% i 3,1% respektivno. Projekcija prihoda u navedenom razdoblju zasnovana je na projektiranim relevantnim makroekonomskim pokazateljima, historijskoj shemi naplate i projekcijama pojedinih kategorija prihoda za 2016.godinu, te efektima izmjena politika u oblasti carina i trošarina na duhan.

Rizici po projekcije

Ostvarenje projektirane razine neizravnih poreza u razdoblju 2016 -2019.godina je podložno sljedećim rizicima:

- Projekcije prihoda od neizravnih poreza usko su vezane za projekcije pokazatelja DEP-a. Svako odstupanje ovih parametara od projektiranih vrijednosti predstavlja rizik za projekcije prihoda;
- Slabiji ekonomski oporavak glavnih izvoznih partnera BiH (EU, zemlje CEFTA) povećava rizik za ostvarenje makroekonomskih projekcija, a time i projekcija prihoda od neizravnih poreza u cjelini;
- Uvođenje dodatne namjenske trošarine na cigarete bi predstavljalo snažan udar na legalno tržište cigareta i prihode od trošarina. Pomjeranje dinamike usklađivanja visine ukupne minimalne trošarine u BiH sa minimalnom trošarinom u EU nepovoljno bi se odrazilo na cjenovne odnose domaćih i cigareta iz zemalja u okruženju na štetu BiH, što bi u konačnici

dovelo do smanjenja domaće proizvodnje cigareta i erozije prihoda od trošarina i pripadajućeg PDV-a;

- Eventualne izmjene politike PDV-a u smislu diferenciranih stopa PDV-a, pored fiskalnih gubitaka i makroekonomskih implikacija u smislu distorzija na tržištu, mogu destabilizirati postojeći sustav PDV-a i naplatu prihoda, umanjiti efikasnost rada UNO, opteretiti poslovne subjekte i značajno povećati rizik od prijevara.
- Svaka izmjena politike oporezivanja derivata nafte koja bi išla u pravcu povećanja namjenske putarine doveća bi do povećanja jaza u oporezivanju supstituta (dizel i lož-ulje) i distorzija na tržištu derivata , sa negativnim posljedicama po prihode od putarine.

**Izvršenja prihoda od indirektnih poreza kantona i općine kantona pojedinačno
na Jedinstvenom računu za 2015. godinu, revidirane projekcije za 2016.g. i projekcije
prihoda za period 2017 -2019.g.**

(tab.9)

INDIREKTNI POREZI	Izvršenje 2015	2016	2017	2018	2019
POSAVSKA ŽUPANIJA	28.146.350	31.589.275	30.872.674	32.313.248	34.411.205
KANTON	25.049.008	27.968.312	27.333.851	28.609.298	30.466.774
Domaljevac -Šamac	373.569	407.103	397.868	416.433	443.470
Odžak	1.295.178	1.693.875	1.655.449	1.732.695	1.845.192
Orašje	1.428.595	1.519.986	1.485.506	1.554.822	1.655.770
OPĆINE	3.097.342	3.620.964	3.538.822	3.703.950	3.944.431

(Izvor: Federalno Ministarstvo financija)

Raspodjela prihoda za kantone i općine pojedinačno za 2015.godinu i period 2016 -2018. godina urađena je prema metodologiji utvrđenoj Zakonom o prirpadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH (Službene novine FBiH“, br. 22/06 , 43/08, 22/09 , 35/14 i 94/15) i na bazi statističkih podataka korištenih za izračun.

Iz tabele je vidljivo da se za općinu Odžak prema navedenoj metodologiji za 2016. godinu planiran prihod od indirektnih poreza u iznosu od 1.693.875 KM što je 30,7 % više u odnosu na 2015.godinu. U 2017.godini se planira da će isti iznositi 1.655.449 KM, odnosno 2,26 % manje u odnosu na 2016.godinu; dok je projekcija za 2018. godinu 1.732.695 KM , odnosno 4,67 % više u odnosu na 2017.godinu. Projekcije za 2019. godinu su znatno pozitivnije kada se očekuje da će prihod od indirektnih poreza za općinu Odžak iznositi 1.845.192 KM ,odnosno 6,49% više u odnosu na 2018.godinu.

3.2.Projekcija prihoda od izravnih poreza

Pored prihoda sa Jedinstvenog računa Uprave za indirektno oporezivanje proračun općine Odžak puni se i iz nekoliko vrsta izravnih (direktnih) poreza, kao što su: porez na dohodak, porez na plaću, porez na imovinu, porezi na promet proizvoda i usluga, te ostalih poreza.

Na samom početku treba istaći da se „aktivnim“ poreznim prihodima mogu smatrati samo porez na dohodak i porez na imovinu, dok svi ostali porezni prihodi predstavljaju zaostale porezne obveze iz ranijih godina, odnosno iz godina kada su ti porezni propisi bili na snazi.

U slučaju poreza na promet, tu se radi o obvezama koje su nastale prije uvođenja poreza na dodanu vrijednost, odnosno prije 01.01.2006. godine. Kada govorimo o porezima kao što su porez na plaću, porez na dobit pojedinaca, te nekoliko poreza iz kategorije ostalih poreza (porez na tvrtku, reklamu, porez za zaštitu ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nepogoda) oni svoju izvornost nalaze u Federalnom Zakonu o porezu na plaću, odnosno županijskom Zakonu o porezima, koji su u cijelosti ili djelomično stavljeni van snage 31.12.2008. godine.

3.2.1.Porez na dohodak

Porez na dohodak prema novom Zakonu o porezu na dohodak, koji je počeo sa primjenom 01.01.2009. godine predstavlja sintetički oblik oporezivanja prihoda iz poreza na plaću i poreza na dodatna primanja poreza na dobit od gospodarske i profesionalne djelatnosti, poreza na prihod od poljoprivrede, poreza na prihod od autorskih prava, izuma i tehnoloških unapređenja, poreza na ukupan prihod fizičkih osoba, poreza na dohodak od imovine i imovinskih prava i porez na prihod od igara na sreću.

Budući da je uvođenjem poreza na dohodak nestalo niz poreza građana koji su ranije regulirale županije i prihodi koje su županije oporezivale će postati dio osnovice poreza na dohodak, bilo je potrebno izračunati novu minimalnu stopu za raspodjelu prihoda (između županija i općina) od poreza na dohodak, sa pretpostavkom neutralnosti prihoda, tj. da prihodi od poreza na dohodak budu na istoj razini prihoda od poreza koji će biti zamjenjeni istim.

Izvršenje prihoda od poreza na dohodak za 2015.godinu, revidirane projekcije za 2016.g. i projekcije za period 2017.- 2019.godina u Posavskoj županiji

(tabela 10)

Vrsta prihoda	Izvršenje 2015	2016	2017	2018	2019
Porez na dohodak	3.342.180	3.459.156	3.580.227	3.712.695	3.853.778
KANTON	2.190.941	2.267.131	2.346.481	2.433.300	2.525.766
OPĆINE	1.151.239	1.192.025	1.233.746	1.279.395	1.328.012

Izvor: Federalno Ministarstvo financija

Revidirane projekcije poreza na dohodak za 2016.godinu zasnovane su na izvršenju prihoda po osnovu poreza na dohodak i dobit u periodu januar-mart 2016.godine i očekivanom planu ostvarivanja do kraja 2016.godine.

Osnov projekcija za period 2017.-2019. godina je historijski trend naplate ovih prihoda i predviđanja kretanja makroekonomskih pokazatelja u nevedenim periodima, a ne uključujući moguće izmjene zakonskih rješenja u ovoj oblasti.

Rizici ostvarenja projiciranih prihoda mogu biti odstupanje od predviđenog ekonomskog rasta, nepredviđene promjene poreznih politika i promjene makroekonomskih pretpostavki.

Prema revidiranoj projekciji prihoda od poreza na dohodak planira se da će isti iznositi za općine u 2016.godini 1.192.025 KM ili 3,54 % više u odnosu na 2015.godinu.Očekivana razina prihoda od poreza na dohodak u 2017. godini za općine iznosi 1.233.746 KM , u 2018. 1.279.395 KM, i u 2019. godini 1.328.012 KM , iz čega se može zaključiti da će isti rasti u predstojećem srednjoročnom periodu.

**3.3. Izvršenje Proračuna općine Odžak za 2015.g. i srednjoročne projekcije prihoda za period
2017.-2019. godina**

U tabeli br.11 su prikazane projekcije prihoda za financiranje javne potrošnje općine Odžak koje se očekuju tijekom srednjoročnog perioda. Izradi se pristupilo na osnovu postojećih politika, procjene službe o naplativosti prihoda koji se ostvaruju po osnovi njihove aktivnosti i analize naplate prihoda po vrstama u prethodnom i tekućem periodu.

**Izvršenje Proračuna općine Odžak za 2015.g., plan za 2016.g. i projekcija za period 2017. -2019.g.
(tab.11)**

R.br.	OPIS	Izvršenje	Projekcije			
			2015	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7
A.	UKUPNI PRIHODI, GRANTOVI I PRIMICI (1+2+3+4+5+6)	3.448.086	4.572.303	3.959.535	4.107.867	4.191.334
1.	Porezni prihodi (71) (1.1 + 1.2. + 1.3. + 1.4.)	1.980.994	1.970.700	2.160.535	2.257.867	2.391.334
1.1.	Prihodi od neizravnih poreza (717)	1.490.908	1.496.000	1.655.449	1.732.695	1.845.192
1.2.	Porez na plaću i Porez na dohodak (713 + 716)	381.729	370.600	409.086	424.222	440.342
1.3.	Porez na dobit (711)	2.573	3.000	1.000	950	800
1.4.	Ostali porezni prihodi (714 + 715 + 719)	105.784	101.100	95.000	100.000	105.000
2.	Neporezni prihodi (72) (2.1. + 2.2. + 2.3.)	909.297	1.388.500	1.199.000	1.200.000	1.200.000
2.1.	Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine (721)	17.110	134.000	170.000	170.000	170.000
2.2.	Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga (722)	865.912	1.228.500	1.000.000	1.000.000	1.000.000
2.3.	Novčane kazne (723)	26.275	26.000	29.000	30.000	30.000
3.	Tekući grantovi- grantovi i donacije (73)	281.291	320.603	300.000	300.000	200.000
4.	Kapitalni grantovi (74)	0	0	0	0	0
5.	Prihodi po osnovi zaostalih obveza (77)	0	0	0	0	0
6.	Kapitalni primici (81)	276.503	892.500	300.000	350.000	400.000

B.	RASHODI I IZDACI (1 + 2 + 3+4+5+6+7+8 + 9)	Izvršenje	Projekcije			
			2015	2016	2017	2018
1.	Tekuća pričuva	21.768	40.000	30.000	30.000	30.000
2.	Troškovi plaća (611 + 612)	1.114.480	1.267.803	1.131.000	1.153.608	1.176.208
3.	Troškovi materijala i usluga (613)	951.353	1.104.100	1.150.000	1.150.000	1.200.000
4.	Tekući grantovi (614)	1.656.871	1.080.400	1.080.000	950.000	900.000
5.	Kapitalni grantovi (615)	5.460	100.000	50.000	50.000	50.000
6.	Izdaci za kamate i ostale naknade (616)	6.082	10.000	10.000	10.000	10.000
7.	Nabavka stalnih sredstava (821)	628.293	925.000	466.675	709.259	770.126
8.	Izdaci za finansijsku imovinu (822)	0	0	-	-	-
9.	Otplate dugova (823)	44.096	45.000	41.860	55.000	55.000
B.	UKUPNI RASHODI I IZDACI	4.428.407	4.572.303	3.959.535	4.107.867	4.191.334

Porezni prihodi

Porezni sustav u Bosni i Hercegovini i politika oporezivanja različito su organizirani, od sustava neizravnog oporezivanja koji je u nadležnosti BiH, preko sustava direktnih poreza (porez na dohodak, porez na dobit) koji je u nadležnosti entiteta, pa do poreznih prihoda (imovinskih poreza, porez od igara na sreću) koji su takođe u nadležnosti županija.

Projekciju prihoda od indiraktnih poreza na državnoj razini za naredni trogodišnji period izradilo je Odjeljenje za makroekonomsku analizu Uprave za neizravno oporezivanje. (OMA).

Odjeljenje za makroekonomsku analizu Uprave za neizravno oporezivanje BiH revidira projekcije prihoda, a posljedne projekcije su poslužile kao polazište fiskalnim vlastima i razinama vlada u BiH za pripremu proračuna za 2017. S obzirom da prihodi od neizravnih poreza čine preko 80 % poreznih prihoda, njihove projekcije predstavljaju bitnu osnovu godišnjeg i srednjoročnog planiranja proračuna svih razina vlada u BiH.

Tako je za općinu Odžak u 2017.godini planiran prihod od neizravnih poreza u iznosu od 1.655.449 KM, odnosno 2,27 % manje u odnosu na 2016.godinu, dok je projekcija za 2018. godinu 1.732.695 KM , odnosno 4,66 % više u odnosu na 2017.godinu. Projekcije za 2019. godinu su znatno pozitivnije kada se očekuje da će prihod od indirektnih poreza za općinu Odžak iznositi 1.845.192 KM , odnosno 6,49% više u odnosu na 2018.godinu.

Prihodi od poreza na dohodak se dijele između Županije i općine u omjeru 65,545 % naprema 34,45% (tabela 11) sukladno Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u F BiH („Službene novine F BiH „, br. 22/09).

Sukladno navedenom omjeru je određen i prihod od poreza na dohodak , pa se za općinu Odžak isti planira za 2017.godinu u iznosu od 409.086 KM, u 2018.g. 424.222 KM , odnosno 3,69% više u odnosu na 2017. i 440.342 KM u 2019.godini ili 3,79 % više u odnosu na 2018.godinu.

Porez na dobit pojedinaca/fizičkih osoba, predstavlja porezni prihod koji svoju izvornost nalazi u odredbama Županijskog zakona o porezima i koji predstavlja zaostalu poreznu obvezu nastalu prije 31.12.2008. godine. Iz razloga što predstavljaju zaostalu poreznu obavezu izvršenje ovog prihoda u 2015 je 2.573 KM, plan za 2015. i projekcije za period 2016-2018 godina su iznosima koji ne predstavljaju značajnu stavku u budžetu.

Porez na imovinu (ekon.kod 714) svoje izvorište crpi iz odredaba Zakona o porezima Županije Posavske i predstavlja sintetički zbir nekoliko imovinskih poreza kao što su porez na imovinu fizičkih osoba, porez na imovinu pravnih osoba, porez na promet nepokretnosti pravnih osoba, porez na promet nepokretnosti fizičkih osoba, porez na naslijeđe i darove i ostali porezi na imovinu. Porezi na promet proizvoda i usluga (ekon.kod 715), svoju izvornost nalazi u Federalnom Zakonu o porezu na promet proizvoda i usluga, koji je stavljen van snage 31.12.2005.

Ostali porezi (ekon.kod 719), predstavljaju skupinu manje zastupljenih poreznih prihoda (porez na reklamu i tvrtku, poseban porez na zaštitu ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća), koji se javljaju isključivo kao naplata obveze za neplaćene poreze iz ranijih godina. Ovdje se radi o porezima čije je redovno ubiranje od strane porezne administracije prestalo sa početkom primjene Zakona o porezu na dohodak (porez na reklamu, i porez na tvrtku), i o poreznim prihodima koji su izmjenama Zakona o zaštiti i spašavanju iz posebnog poreza preimenovani u posebnu naknadu za zaštitu i spašavanje.

Prihodi pod ekonomskim kodovima 714, 715 i 719 su planirani za 2017.godinu u realnim okvirima naplate istih u 2015.godini i naplate za prvi kvartal 2016.g. u iznosu od 95.000 KM , a za 2018. i 2019.godinu se planiraju za 5,26% više u odnosu na predhodnu godinu.

Neporezni prihodi

Neporezni prihodi su u 2015.godini ostvareni u iznosu od 909.297 KM. Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine su u 2015.godini ostvareni u iznosu od 17.110 KM. Najzanačajniju kategoriju prihoda od poduzetničke aktivnosti predstavljaju prihodi od iznajmljivanja poljoprivrednog zemljišta, koji se nije realizirao u visini koji je proračunom planiran za 2015.g. zbog elementarnih nepogode -poplava u mjesecu maju 2014.godine, odnosno oslobađanja od plaćanja zakupa temeljem odluka Vlade županije Posavske. Plan i projekcija ostvarenja ovih prihoda za srednjoročni period je 170.000 KM godišnje i određen je temeljem potpisanih ugovora o iznajmljivanju poljoprivrednog zemljišta i prihoda koji se planiraju ostvariti po osnovu iznajmljivanja poslovnih prostora, prodaje zemljišta , zgrada i dr. stalne imovine.

Naknade, pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga u 2015.godini su ostvarene u iznosu od 865.912 KM . U 2016.godini je planiran ovaj prihod u iznosu od 1.228.500 KM jer se planira ubrati i jedan dio još preostale komunalne pristojbe koja se odnosi na predhodne godine. Projekcija ovih prihoda za trogodišnje razdoblje u prosjeku iznosi 946.000 i predstavljaju realan iznos ovih prihoda.

Projekcija tekućih potpora (grantova) i donacija

U Proračunu općine Odžak za 2015. godinu tekuće potpore (grantovi) i donacije ostvarene su u iznosu od 281.291 KM Tekući grantovi i donacije za trogodišnje razdoblje planirani su u iznosu od 300.000 KM za 2016. i 2017.g , a 200.000 KM za 2018.godinu. Ove tekuće potpore planirale bi se isključivo kao potpore Županije Posavske za sufinciranje prijevoza učenika, te manji iznos u vidu nemajenske potpore proračunu općine Odžak od strane viših razina vlasti.

Projekcija kapitalnih primjera

U proračunu općine Odžak za srednjoročni perod planirani su kapitalni primici za 2016.g. 300.000 KM , 2017.g. 35.000 KM i za 2018.g. 400.000 KM pod pretpostavkom da će se isti ostvariti temeljem prodaje stalnih sredstava.

Poglavlje 4: Upravljanje potrošnjom

U ovom poglavlju su sažeta pitanja iz oblasti upravljanja resursima javnog sektora i proračunske reforme u Bosni i Hercegovini. Ovakva analiza predstavlja važan element procesa srednjoročnog planiranja proračuna i pruža pregled strukture proračuna po ekonomskoj klasifikaciji, a koristi se za određivanje svih strukturalnih nejednakosti koje treba uzeti u obzir prilikom definiranja prioritetnih rashoda i proračunskih ograničenja korisnika.

U skladu sa planiranim okvirom raspoloživih sredstava i prihvaćenom politikom javnih rashoda, u ovom poglavlju su date preporuke o strukturi budžetske potrošnje za naredni trogodišnji period po glavnim ekonomskim stavkama. Kao i predhodnih godina, planiranje budžeta će se oslanjati na načela stabilizacijskog djelovanja fiskalne politike kroz smanjenje javne potrošnje. Općina Odžak je čvrsto opredjeljena za nastavak provođenja mjera štednje javne potrošnje u periodu 2017-2019 godine, čije osnovni cilj održavanje stabilnog fiskalnog sistema, održavanje budžetske ravnoteže i kontrola javne potrošnje.

Tekući rashodi u javnom sektoru

Pričuva proračuna

Sukladno odredbama Zakona o proračunima u F BIH u općinskom proračunu za 2016. godinu planirana su sredstva pričuve u iznosu od 40.000 KM, koja služe za pokriće hitnih i nepredviđenih izdataka koji se mogu pojaviti tijekom godine. Iznos pričuve za trogodišnje srednjoročno razdoblje se planira u iznosu od 30.000 KM.

Plaće i naknade

Predviđena izdvajanja na bruto plaće, naknade troškova zaposlenih i doprinose poslodavca u 2017. godini iznose 1.131.000 KM, dok su ista veća za 1,99% u 2018. i 1,37 % u 2019. godini , a temelje se na povećanju bruto plaća po osnovu planiranih novouposlenih , po osnovu radnog staža (minuli rad) kao i naknada zaposlenih.

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge u 2015. godini iznose 951.353 KM i iznose 25,16 % rashoda i izdataka u proračunu. Što se tiče projekcije izdataka za materijal, sitan inventar i usluge u nastupajućem srednjoročnom periodu, intencije predлагаča idu u pravcu da se ovi izdaci iznositi 1.150.000 KM u 2017. g. i 2018. godi ni ,dok se isti planiraju u 2019. godini u iznosu od 1.200.000 Povećanje izdataka za materijal i usluge povezani sa rizikom u povećanju cijena usluga i materijala , kao i povećanom potrebom za održavanjem i uređenjem poslovnih zgrada, javnih površina, javne rasvjete, opreme i.t.d.

Tekući grantovi (transfери)

Sukladno standardnoj proračunskoj klasifikaciji i Kontnom planu za proračun u F BIH tekući grantovi/transferti se dijele:

- grantove drugim razinama vlasti,
- namjenski transferi drugim razinama vlasti
- grantovi pojedincima,
- grantovi neprofitnim organizacijama,
- subvencije javnim poduzećima,
- subvencije za poticaj razvoja poduzetništva i obrta, i
- ostale grantove- povrati i drugo

Ukupni tekući grantovi/transferti u planu proračuna za 2016. godinu iznose 1.080.400 KM, za 2017. 1.080.000 KM, u 2018.g. 950.000 KM i u 2019.g. 900.000 KM , a sve u zavisnosti od prepostavke da li će općina Odžak prijeći na sustav trezorskog poslovanja/rizničnog poslovanja u predstojećem trogodišnjem razdoblju.

Izdaci za nabavu stalnih sredstava

Izdaci za nabavu stalnih sredstava u planu proračuna za 2016. godinu planirani su u iznosu od 925.000 KM, i u skladu sa standardnom proračunskom klasifikacijom sastoje se od:

- nabave zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada,
- nabave građevina,
- nabave opreme,
- nabave stalnih sredstava u obliku prava, i
- rekonstrukcije i investicijskog održavanja.

Izdaci za otplatu dugova

U DOP-u za 2017-2019 su planirani izdaci na ime otplate dugova , temeljem trenutnog kreditnog zaduženja i zaduženja koje se planira za nastavak izgradnje vodovoda Vrbovac -Potočani .

Poglavlje 5: Proračunski prioriteti za period 2016.-2018. godina

Proračun je glavni instrument za provođenje politika Općinskog načelnika. On osigurava fiskalnu disciplinu budžetskih korisnika , kao i sprovođenje programa i aktivnosti koje ispunjavaju socijalne i ekonomske potrebe zajednice. Najvažniji strateški ciljevi Općine Odžak definirani su u Integriranoj strategiji razvoja općine Odžak za period 2011-2020. godina (Strategija), sa operativnim ciljevima i programima, koji imaju zadatak potpomoći u realizaciji svakog od postavljenih ciljeva.

Od proračunskih prioriteta posebno ističemo:

1. Sustav vodoopskrbe - Projekat izgradnje vodovoda Vrbovac – Potočani,
2. Završetak obnove Vijećnice – Beledije,
3. Projekti zaštite okoliša
  - _ Projekat selektiranje komunalnog otpada i formiranje reciklažnog dvorišta
  - _ Projekat –Izrada investiciono –tehničke i okolinske dokumentacije za sanaciju postojeće deponije komunalnog otpada općine Odžak
4. Završetak projekta komasacije
5. Izrada prostornog plana

Suočeni sa zahtjevima proračunskih korisnika, interesnih skupina i građana koji nadilaze raspoloživa sredstva, Općinski načelnik mora donijeti odluku o prioritetnim projektima koji se mogu realizirati u skladu sa raspoloživim sredstvima.

U skladu sa člankom 18. Zakonom o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 102/13, 9/14 , 13/14, 8/15 i 102/15) nakon usvajanja od strane Općinskog načelnika, ovaj dokument će biti objavljen na web stranici Općine Odžak i dostavljen Općinskom vijeću kao informacija.

Općinski načelnik

dr.sc. Hajrudin Hadžidedić